

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118011033
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118011033.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a JUDr. Mariána Mačuru na verejnom zasadnutí konanom dňa 13.05.2020 v Prešove takto

r o z h o d o l :

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovaného C. G. proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 6T/57/2018 zo dňa 30.09.2019.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 6T/57/2018 zo dňa 30.09.2019 bol obžalovaný C. G. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. c) Tr. zákona s poukázaním na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- 28. 04. 2017 v čase asi o 23.00 hod. v F. na ulici W. M., v rodinnom dome č. XX, pri hádke s manželkou B. G., nar. XX. XX. XXXX, túto fyzicky napadol tak, že ju päšťou udrel do oblasti ľavého oka, stlačil jej prsty ľavej ruky a ruku vytočil, v dôsledku čoho jej spôsobil pomliaždenie a krvnú podliatinu v okolí ľavej očnice, zlomeninu V. záprstnej kosti vľavo s miernym posunom úlomkov s dobou liečenia a práceneschopnosťou od 29. 04. do 28. 08. 2017,

za čo mu bol podľa § 156 ods. 3 Tr. zákona s použitím § 39 ods. 2, 3, § 36 písm. j) Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona mu bola určená skúšobná doba na 3 roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenej B. G. škodu vo výške 883,- eur a E. D. R.kodu vo výške 525,- eur.

Proti tomuto rozsudku podal dňa 01.10.2019 odvolanie proti výroku o vine a treste, ako aj voči konaniu, ktoré mu predchádzalo, obžalovaný C. G., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. V predložených dôvodoch odvolania poukázal na to, že súd v odôvodnení rozsudku v podstate neuvádza žiadne relevantné dôvody, ktoré sa vykonaným dokazovaním mali preukázať a ktoré by preukazovali jeho vinu. Odôvodnenie rozsudku tvorí prevažne popis vyjadrení obžalovaného, poškodenej, svedkov a znalcov, ktoré sú navyše len akýmisi útržkami z ich výpovedí. Súd svoje rozhodnutie o vine v odôvodnení rozsudku popísal len veľmi stručne, pričom z odôvodnenia nie je zrejmé, ktoré skutočnosti mal súd pri rozhodovaní o vine za dokázané, o ktoré dôkazy svoje zistenia oprel, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú, čím nedošlo k zákonom predpokladanému postupu podľa ust. § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Súd považoval za kľúčový dôkaz o jeho vine výsluch poškodenej, a to napriek tomu, že poškodená na hlavnom pojednávaní využila svoje právo nevypovedať. Súd napriek využitiu tohto práva poškodenej nerešpektoval vôľu poškodenej a v rozpore s ňou prečítal jej výpovede (vyrozumenia) z prípravného konania (cit. z odôvodnenia rozsudku), čo považuje za porušenie svojho práva na obhajobu. Súd po využití práva poškodenej na hlavnom pojednávaní nevypovedať prečítal jej výpoveď nielen z prípravného konania po vznesení obvinenia, pri

ktorej využila svoje právo nevyvovedať, ale aj výpovede, ktoré boli vykonané pred vznesením obvinenia, kedy sa vec nachádzala ešte len v štádiu konania „vo veci“. Týmto nepochybne došlo k porušeniu vyššie uvedeného práva na obhajobu, čo prostredníctvom svojho obhajcu súdu bezprostredne po prečítaní týchto výpovedí na hlavnom pojednávaní uviedol a tento postup súdu namietol. Predmetnú námietku vzniesol s poukazom na ustálenú rozhodovaciu súdnu prax, konkrétne s poukazom na Uznesenie NS SR sp. zn.: 5To/13/2015 zo dňa 14.01.2016, v zmysle ktorého „... vypočutím svedka pred vznesením obvinenia dochádza k porušeniu princípu zachovania rovnosti strán, keďže obhajca má možnosť zúčastniť sa takéhoto úkonu len za procesnej situácie, kedy sa vedie trestné stíhanie proti už konkrétnej osobe....“ Nesprávnosť postupu súdu pri prečítaní výpovede poškodenej po využití práva nevyvovedať vyplýva aj zo Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 30 zo dňa 07.12.2009 upraveného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 4/2010, v zmysle ktorého „ak ide o výsluch svedka, ktorý sa po vznesení obvinenia dostáva do postavenia blízkej osoby vo vzťahu k obvinenému v zmysle § 127 ods. 4 resp. ods. 5 Trestného zákona, v dôsledku čoho nadobúda práva uvedené z § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, je výsluch takého svedka vykonaný pred vznesením obvinenia pre ďalšie trestné konanie právne neúčinný (§ 263 ods. 4 Trestného poriadku).“ V zmysle ustálenej judikatúry ESLP k čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak bol svedok vypočutý pred vznesením obvinenia, posudzuje sa splnenie podmienky poučenia a vyjadrenia o nevyužití práva vo vzťahu k osobám uvedeným v § 130 ods. 2 veta prvá podľa okolností prípadu, a to tak, že výpoveď svedka nemožno čítať ani použiť, ak v danom čase nemohol in concreto vedieť, že môže privodiť nebezpečenstvo trestného stíhania dotknutým osobám. Ak by však túto aj okolnosť vedel alebo mohol vedieť, je prečítaná výpoveď nepoužiteľná, ak by na nej bolo výlučne alebo v rozhodujúcej miere založené uznanie viny - dôkaz sa teda použije ako podklad pre rozhodnutie, ak vyznieva v prospech obvineného alebo aj v opačnom prípade, avšak len ak ním nie je podmienené uznanie viny. Napriek týmto skutočnostiam súd prvého stupňa označil predmetnú výpoveď poškodenej (vykonanú pred vznesením obvinenia) ako usvedčujúci dôkaz, pričom v kontexte produkovaných dôkazov možno výpoveď poškodenej označiť ako dôkaz zásadného skutkového charakteru. Prečítanie výpovedí poškodenej z prípravného konania pred vznesením obvinenia (s poukazom na výpoveď poškodenej po vznesení obvinenia, pri ktorej odmietla vypovedať) bolo v rozpore so zákonom a na tieto výpovede, ktoré boli vykonané v čase, kedy ešte nemal obhajcu a pri ktorých nemal možnosť klásť poškodenej - svedkovi otázky, nemožno prihliadať. Predmetným postupom bolo porušené jeho právo na obhajobu. Súd navyše v odôvodnení uviedol, že „súd vypočul aj poškodenú B. G., ktorá však využila svoje právo a nevyvovedala ohľadne jej manžela a preto súd prečítal jej výpovede z prípravného konania, kedy bola výslovne poučená podľa § 130 Trestného poriadku, kde uviedla, že toto právo nevyžila a následne vypovedala a z ktorých vyplynulo...“ pričom poškodená v prípravnom konaní po vznesení obvinenia využila právo nevyvovedať.

Výpoveď poškodenej spred vznesenia obvinenia, ktorú súd považoval za kľúčovú, však nehodnotil z hľadiska jej vierohodnosti. V odôvodnení rozsudku vo vzťahu k tejto výpovedi poškodenej len cituje znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctvo. Odôvodnenie rozsudku obsahuje aj isté nejasnosti, najmä čas, ktorý súd považoval za čas spáchania skutku, o 22.00 hod., pričom z výsluchu svedkyne R., ktorá je takisto súčasťou odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že táto mala byť s poškodenou do 23.00 hod. Tu je potrebné uviesť, že súd výpoveď svedkyne R. z hľadiska jej vierohodnosti nehodnotil. Taktiež je potrebné uviesť, že súd síce vykonal dokazovanie výsluchom svedkov, avšak nevyhodnotil rozpory, ktoré boli medzi výpoveďami týchto svedkov a týmto sa v odôvodnení rozsudku nevenoval. Nesúhlasí ani s argumentáciou súdu o tom, že tým, že bol dňa 01.01.2018 vykázaný z obydlija, bola vyvrátená jeho obrana, že sa od marca 2017 nezdržiaval v dome s poškodenou. Súdu uviedol, že k tomuto obydliju chodí dennodenne kŕmiť svojich psov, pričom to, že do domu vstupoval, aby pre psy nabral vodu a krmivo, neznamena, že sa aj zdržiaval v jednej domácnosti s poškodenou. Tak ako uviedol, v konaní nebolo preukázané, že by sa v dome zdržiaval resp. ani to, že v čase skutku mal byť v dome. Toto nepreukázala žiadna výpoveď. Sama svedkyňa R. pri výsluchu uviedla, že „ona obžalovaného nevidela, len poškodená jej vravela, že je doma“. Svedkovia, ktorí boli v konaní vypočutí, tam neboli a zreprodukovali iba to, čo im povedala poškodená. Ide o nepriame dôkazy, ktoré nie sú spôsobilé preukázať to, či v čase spáchania skutku bol alebo nebol v dome. Na druhej strane v konaní pred súdom vypovedala aj jeho matka, ktorá uviedla, že v čase, kedy mal údajne tento skutok spáchať, bol u nej doma a že tam bol až do rána, kým nešiel kŕmiť psy. Výpoveď jeho matky, ktorá v konaní stále vypovedala rovnako, nakoľko išlo o pravdivé opísanie skutočností (na rozdiel od svedkov poškodenej, ktorí vypovedali vždy inak...) však súd označil za „nevierohodnú“.

Nemožno súhlasiť ani so záverom súdu vo vzťahu k výsluchu znalca z odboru psychológie, ktorý vypracoval posudok o poškodenej o tom, že „žiadne známky psychickej poruchy alebo choroby u nej nezistil...“ nakoľko z vykonaného dokazovania, konkrétne z citovaného znaleckého posudku č. 33/2017 vyplynulo, že u poškodenej je „manifestná paranoidná symptomatológia“, čo je možné označiť za špecifickú poruchu osobnosti. Príznakmi tejto psychickej poruchy osobnosti sú napríklad výrazne disharmonické postoje a správanie, podozrievavosť so sklonom prekrúcať a chybné interpretovať neutrálne a priateľské správanie druhých ako nepriateľské, ako aj ďalšie príznaky. Týmto zistením sa však súd nezaoberal ani v konaní ani v odôvodnení rozsudku a tento dôkaz nevyhodnocoval. O tom, že k spáchaniu skutku nedošlo, svedčí aj výpoveď samotnej poškodenej pred znalcom z odboru psychológie, ktorá je súčasťou znaleckého posudku a pri ktorej poškodená uviedla, že „trestné oznámenie podala, lebo neznesie pomyslenie, že to, čo nadobudla, má získať niekto iný.“ Práve toto vyjadrenie poškodenej, ktoré vyplynulo zo znaleckého dokazovania javí znaky „motívu“ poškodenej pomstiť sa za to, že manželstvo už neplnilo svoj účel a že si našiel priateľku. Súd sa v konaní týmto možným motívom poškodenej nezaoberal a nevykonával dokazovanie ani vo vzťahu k tejto závažnej skutočnosti. Z vykonaného znaleckého dokazovania navyše vyplynulo, že poškodená neutpela žiadnu ujmu na zdraví po duševnej stránke, ktorá by vznikla alebo bola v príčinnej súvislosti s konaním páchatel'a skutku, čo len znova preukazuje to, že k spáchaniu skutku nedošlo. Naopak, z vykonaného znaleckého dokazovania z odboru psychológie o jeho osobe vyplynulo, že „povaha svedka sa nezhoduje s vykonaným skutkom. Nebola u neho zistená agresívna, ani iná výraznejšia patognomická symptomatológia. Nie je priekazná depresívna, psychotická, schizoidná ani agresívna symptomatológia.“ Toto však súd do úvahy, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku, pri rozhodovaní nevzal a výsledky tohto znaleckého dokazovania v rámci dokazovania nehodnotil.

Ani z vykonaného znaleckého dokazovania z odboru zdravotníctvo nevyplývalo „bez akýchkoľvek pochybností“ to, že skutok (ak možno hovoriť o skutku) mal spáchať. Týmto znaleckým dokazovaním bolo preukázané len to, že „môže ísť o pravdepodobný mechanizmus vzniku poranení poškodenej rukou druhej osoby.“ Tento dôkaz však nepreukazuje, že by tento údajný skutok mal spáchať práve on. V samotnom konaní nebol produkovaný žiaden priamy dôkaz, ktorým by bolo preukázané, že by ku skutku, tak ako je opísaný vo výroku rozsudku súdu, malo dôjsť, resp. že tento skutok mal spáchať a už vôbec nie je možné súhlasiť s odôvodnením súdu o tom, že „Na základe uvedeného súd jednoznačne dospel k záveru, že obžalovaný C. G. svojim konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona.“ Z vykonaného dokazovania, ani z odôvodnenia rozsudku nie je zrejme ani to, z čoho mal súd za preukázané, že „Obžalovaný konal nepochybne formou priameho úmyslu podľa § 15 písm. a) Trestného zákona, lebo chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom (objekt), ktorým je ochrana zdravia iného...“ Z odôvodnenia rozhodnutia (podobne ako ani z výroku rozsudku) taktiež nie je zrejme, ako sa súd vysporiadal s otázkou posúdenia zranení poškodenej vo vzťahu ku skutku podľa ust. § 156 ods. 3 písm. c) TZ - ťažkej ujmy na zdraví, ktorá mu bola kladená za vinu, a za ktorú aj bol neprávoplatne odsúdený. Dokazovanie v tomto smere nebolo vykonané. Nebolo nijako preukázané, či zranenia, ktoré mala poškodená utpieť, boli také, ktoré by bolo možné označiť ako „ťažkú ujmu na zdraví“ v zmysle ustanovení Trestného zákona. Z odôvodnenia ani výroku rozsudku nie je zrejme, ktorý zo znakov (písmen) uvedených v ust. § 123 ods. 3 TZ mal skutkom poškodenej vzniknúť. Pokiaľ malo byť týmto dôvodom písm. i) citovaného odseku, teda „porucha zdravia trvajúca dlhší čas“, z odôvodnenia nie je zrejme, že by súd v konaní vykonával dokazovanie vo vzťahu k skúmaniu, či bola naplnená podmienka doby liečenia minimálne 42 dní, či bol počas tejto doby „závažne ovplyvňovaný obvyklý spôsob života poškodenej“. Dokazovanie ani v tomto smere vykonávané nebolo. V konaní nebolo preukázané, že skutočne došlo k ťažkej ujme na zdraví. S názorom súdu o tom, že jeho konaním mal naplniť všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví, nesúhlasí. Pravdivosť tohto tvrdenia súdu nebolo v konaní ničím preukázané a nie je podložené žiadnymi dôkazmi. Povinnosť zisťovať skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti majú len orgány činné v trestnom konaní (teda nie aj súd), ktoré musia v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. zisťovať skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, pričom dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti (t. j. len orgány činné v trestnom konaní musia obstarávať dôkazy z úradnej povinnosti.) Takúto povinnosť nemá súd. V danom prípade však orgány činné v trestnom konaní v konaní pred súdom neunesli toto dôkazné bremeno, keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že k spáchaniu skutku došlo. Neexistuje žiaden priamy dôkaz, ktorý by preukazoval to, že ku skutku, tak ako je uvedený vo výroku rozsudku malo dôjsť, že mal byť v čase údajného spáchania skutku v spálni rodinného domu, že mal byť v priamom kontakte s poškodenou, a ani to, že mal poškodenej ublížiť na zdraví. Prokurátor tieto skutočnosti v konaní nepreukázal a

bremeno tvrdenia z tohto dôvodu neunesol. S poukazom na vykonané dokazovanie a na jeho výsledky je nevyhnutné poukázať na zásadu trestného práva „in dubio pro reo“ a na stanovisko Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5To/16/2014 v obdobnej veci, v ktorej súd rozhodoval taktiež o trestnom čine ublíženia na zdraví, pričom tento uviedol: „Vina obžalovaného musí byť preukázaná bez akýchkoľvek rozumných pochybností, ktoré v prejednávanej veci odstránené vykonaným dokazovaním neboli a môže byť založená len na takých dôkazoch, ktoré vo svojom úhrne tvoria logickú, ničím neprerušovanú a uzavretú sústavu dôkazov, navzájom sa dopĺňujúcich a na seba nadväzujúcich, ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich možno vyvodiť jediný záver neprípúšťajúci inú alternatívu. Pokiaľ teda súd hodnotiac vykonané dôkazy nedospeje k záveru, že takúto sústavu dôkazov vo vzťahu k vine obžalovaného vytvárajú, nezostáva mu nič iné len obžalovaného spod obžaloby oslobodiť.“

Princíp prezumpcie nevinu v trestnom konaní vyžaduje to, aby to bol štát (prokurátor, nie súd), kto nesie dôkazné bremeno. Ak existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, nemožno ich vyložiť v neprospech obvineného, resp. obžalovaného, ale naopak, treba ich vyložiť v jeho prospech. Pravidlá trestného konania sú z tohto dôvodu zamerané na zistenie a potvrdenie toho, či je to skutočne obžalovaný, ktorý je vinný z tohto neoprávneného konania. Práve z princípu prezumpcie nevinu vyplýva pravidlo „in dubio pro reo“, v zmysle ktorého, ak nie je v dôkaznom konaní dosiahnutá praktická istota o existencii relevantných skutkových okolností, t. j. ak sú prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu ku skutku, resp. osobe páchatel'a, ktoré nemožno odstrániť ani vykonaním ďalšieho dôkazu, je nevyhnutné rozhodnúť v prospech obvineného. Ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nie je totiž spôsobilý vytvoriť zákonný predpoklad pre odsudzujúci rozsudok. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, resp. aby sám vo veci rozhodol tak, že ho spod obžaloby oslobodí.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania obžalovaným ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

V prvom rade sa odvolací súd zaoberal procesným postupom, ktorý obžalovaný namietal iba v súvislosti s vykonávaním dôkazov. Vo všeobecnosti najprv hodnotil postup konajúceho súdu, v rámci ktorého vychádzal zo zistení, že obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa ku skutku kladenému mu obžalobou za vinu, mal možnosť vykonávať dôkazy a tiež vyjadrovať sa k nim, mal možnosť predložiť argumenty ohľadne jeho nevinu v rámci záverečnej reči a posledného slova, ktoré právo využil, pričom tieto práva uplatňoval aj prostredníctvom svojho obhajcu. Na poklade nich uzavrel, že právo na obhajobu postupom súdu uňho nebolo porušené.

Následne odvolací súd posudzoval námietku obžalovaného ohľadne vykonania dôkazu prečítaním výpovede poškodenej B. G. z prípravného konania, ktorej výsluch bol vykonaný v neprítomnosti obžalovaného, a ktorá na hlavnom pojednávaní využila svoje právo a nevypovedala vo veci ako osoba na takýto postup oprávnená, keďže bola manželkou obžalovaného v čase spáchania skutku.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že poškodená B. G. bola vypočutá v prípravnom konaní celkom štyrikrát, pred vznosením obvinenia sa tak stalo trikrát a to dňa 10.07.2017, 12.09.2017 a 07.12.2017, v ktorých prípadoch nevyužila svoje právo nevypovedať, hoci v trestnom oznámení, ktoré podala dňa 09.06.2017, označovala za osobu, ktorá jej spôsobila poranenia, svojho manžela, a bola pritom poučená o možnosti odprieť vypovedať podľa § 130 ods. 2 Tr. poriadku, teda že by mohla privodiť nebezpečenstvo trestného stíhania svojmu manželovi, a vo veci vypovedala. Dňa 13.03.2018 poškodená využila svoje právo a nevypovedala proti svojmu manželovi, ktorý bol od 05.02.2018 v procesnom postavení obvineného. Z uvedeného je teda zrejmé, že prvých troch výsluchov, kedy poškodená podrobne vypovedala, ako jej malo byť spôsobené poranenie, sa obžalovaný nemohol zúčastniť z dôvodu, že nemal postavenie obvineného, ktoré by mu inak zaručovalo podľa procesného predpisu právo účasti na vykonávanom úkone.

Podľa § 263 ods. 4 Tr. poriadku zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť vypovedať podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že v súdnom konaní pre prečítanie výpovede svedka, ktorý využije svoje právo nevypovedať, musia byť splnené tri podmienky. Prvou z nich je poučenie svedka o práve nevypovedať pred jeho výsluchom, obsahom ktorého je výpoveď, ktorá sa má prečítať, druhou podmienkou je, že po takomto poučení svedok svoje právo nevyužil a vo veci vypovedal a tretia podmienka spočíva v zákonom vykonaní výsluchu.

Z vyššie rozvedených zistení vyplýva, že poškodená B. G. bola pri všetkých troch výsluchoch, ktoré boli realizované po začatí trestného stíhania, poučená podľa § 130 ods. 2 Tr. poriadku a vo veci vypovedala, keďže svoje právo odoprieť vypovedať nevyužila, hoci ho využiť mohla so zreteľom na skutočnosť, že mohla svojou výpoveďou prívodiť trestné stíhanie v tej dobe svojmu manželovi, obžalovanému, keďže vypovedala k okolnostiam fyzického útoku z jeho strany na jej fyzickú integritu. Z obsahu zápisníc o výsluchu tejto poškodenej ani v jednom prípade nevyplýva, aby výsluch bol vykonaný iným než štandardným spôsobom, poškodená bola poučená a mala možnosť sa vyjadriť k priebehu skutkového deja, pričom dňa 07.12.2017 si pri výsluchu uplatnila aj nárok na náhradu škody z titulu bolestného. Konštatované zistenia podľa názoru odvolacieho súdu nepreukazujú, že dôkaz, a to výpoveď poškodenej, bol na hlavnom pojednávaní vykonaný v rozpore so zákonom. Naopak, odvolací súd konštatuje, že konajúci súd tento dôkaz vykonal v súlade s ustanovením § 263 ods. 4 Tr. poriadku a nevidí dôvod pre to, aby sa dôkaz, ktorý bol zabezpečený orgánmi činnými v trestnom konaní po začatí trestného stíhania a pred vznesením obvinenia zákonu zodpovedajúcim spôsobom nemohol vykonať v súdnom konaní.

Obžalovaný však má právo na rovnaký prístup k dôkazu, ktoré vyplýva zo zásady kontradiktórnosti založenej okrem iného aj na možnosti aspoň raz v konaní vypočuť svedka, preto odvolací súd v rámci hodnotenia dôkaznej situácie posudzoval i to, či tento dôkaz je procesne použiteľným s výpovednou hodnotou pre tento prerokúvaný prípad. Procesnú použiteľnosť výpovede svedka, ktorého obžalovaný nemal možnosť vyslúchať, je nutné posudzovať z hľadiska dodržania spravodlivého konania a preto odvolací súd hodnotil, či existoval závažný dôvod pre absenciu výsluchu svedka v súdnom konaní, pre ktorý súd pristúpil k prečítaniu výpovede z prípravného konania, či bola výpoveď výlučným alebo rozhodujúcim dôkazom a či existovali dostatočné procesné záruky, ktoré obhajobe umožnili vyvážiť jej sťažnenú pozíciu v dôsledku použitia takejto výpovede svedka, ktorú nemohla vypočuť.

Ako to z vyššie uvedeného plynie, v súdnom konaní sa výsluch poškodenej B. G. nerealizoval iba z dôvodu, že táto využila svoje zákonné právo a nevypovedala proti svojmu bývalému manželovi, čo je závažným dôvodom pre odopretie vypovedať.

Z výsledkov vykonaného dokazovania plynie, že poškodená B. G. dňa 09.06.2017 pri svojom výsluchu podľa § 196 ods. 2 Tr. poriadku objasňovala okolnosti, za ktorých sa skutok, pri ktorom jej mali byť spôsobené poranenia, a ktorý je predmetom tohto trestného konania, mal stať. Z predložených lekárskejších správ je tiež zrejmé, že poškodená uvádzala pri vyšetreniach ako spôsob vzniku objektívne zistených a následne aj znalecky posudzovaných poranení u nej napadnutie manželom doma okolo 20.00 hod. úderom do tváre - do oblasti ľavého oka a skrútením jej ruky (omylom zrejme zapísané pravej ruky, keďže poranenia boli zistené na ľavej ruke). Zlomeninu V. záprstnej kosti vľavo s miernym posunom úlomkov posúdil znalec ako ťažké pre dlhotrvajúcu liečbu za existencie bolestí vrátane rehabilitácie, pričom mechanizmus vzniku poranení zodpovedal tvrdeniam poškodenej a to úderu pästou pri vzniku pomliaždenia a krvnej podliatiny v okolí ľavej očnénice a pevné stlačenie ruky s jej vytočením do neprirodzenej polohy druhou osobou pri zlomenine V. záprstnej kosti. Konajúci súd okrem týchto dôkazov vychádzal aj z výpovedí svedkov a to N. R., ktorá pri odchode okolo 23.00 hod. z domu poškodenej registrovala poškodenú bez zranení a ktorej volala poškodená v krátkej dobe, aby k nej prišla, pretože bola napadnutá manželom, pričom po príchode k poškodenej evidovala krv na tvári poškodenej, ktorá sa jej sťažovala aj na bolesti ľavej ruky. Menovaná svedkyňa ako aj svedok C. H. zhodne uviedli, že poškodená im povedala, že poranenia jej spôsobil manžel a to úderom pästou do tváre a vykrútením ruky. Uvedené skutočnosti plynú z výpovedí svedkov, ktorých obsah je rozvedený aj v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Vychádzajúc z takéhoto dôkazného stavu odvolací súd konštatuje, že vina obžalovaného nie je výlučne a v rozhodujúcej miere založená na výpovedi poškodenej, ale vinu obžalovaného možno vyvodiť aj z vyššie prezentovaných dôkazov. Tvrdenie poškodenej uvádzané pri lekárskom vyšetrení, že ju napadol manžel a to úderom päšťou do tváre a vykrútením ruky, je verifikované jednak výpoveďami svedkov, ktorí síce neboli bezprostredne pri skutku ale ktorým poškodenej priebieh vzniku poranení popísala v krátkej dobe po ich vzniku a to N. R. takmer ihneď, či niekoľko hodín od vzniku poranení C. H., a jednak znaleckým posúdením mechanizmov vzniku objektívne zistených poranení u poškodenej. Obaja svedkovia okrem mechanizmu vzniku poranení, ktorý korešponduje záverom znalca, vypovedali aj k existencii poranení a k ich prejavom, ktoré vnímali osobne a ktoré zodpovedajú poraneniam konštatovaným lekárske vyšetrením. Nemožno tiež opomenúť, že svedok C. H. počul ako obžalovaný, ktorý prišiel ráno do domu, navádzal poškodenú, aby na lekárskom vyšetrení uviedla, že spadla. Hodnotenie týchto zistení dalo dostatočný podklad pre záver, že poškodenej v kritický večer utrpela poranenia v oblasti ľavého oka a ľavej ruky a tieto jej spôsobil práve obžalovaný, pričom jej výpoveď už len dokresľuje detaily priebehu skutkového deja. Prezentované úvahy potom poukazujú na to, že útok obžalovaného na fyzickú integritu poškodenej je dokázaný aj inými dôkazmi a nie je založený výlučne na jej výpovedi.

Obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa ku skutku a predložiť vlastnú verziu priebehu skutkového deja, pričom výpoveď poškodenej bola podrobená testu hodnovernosti, keďže poškodenej sa podrobila znaleckému posúdeniu z odboru psychológie a jej tvrdenia boli konfrontované s inými zabezpečenými dôkazmi. Procesný postup súdu a test overenia tvrdení poškodenej sú dostatočným vyvážením vo vzťahu k sťaženej pozícii obhajoby, ktorá poškodenú nemohla vypočúť.

Takto deklarovaný stav konania potom nemôže zakladať porušenie práva na obhajobu z titulu porušenia jeho práva na spravodlivé konanie, ktoré mu zaručuje i čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (primerane i rozsudok ESLP z 26.07.2018 vo veci č. 59549/12 - N.K. proti Nemecku). Výpoveď poškodenej z prípravného konania je procesne použiteľnou a možno o ňu opierať vinu obžalovaného.

V nadväznosti na uvedené preto neobstojí ani obrana obžalovaného, že v kritickú dobu, kedy malo dôjsť k vzniku poranení u poškodenej, sa v mieste trvalého pobytu nenachádzal, ale zdržiaval sa u svojej matky, ktorá svedčila v jeho prospech. Z hodnotenia dôkazov, najmä z doby spáchania skutku, ktorý sa stal o 23.00 hod., možno logicky usudzovať na to, že hoci svedkyňa N. R. nevidela obžalovaného v dome počas jej návštevy u poškodenej, tak poranenia jej mohol spôsobiť iba on, pretože práve doba spáchania skutku vylučuje inú osobu ako útočníka voči poškodenej. Oznámenie poškodenej svedkyňi N. R. vo veľmi krátkej dobe po jej odchode z ich domu o vzniku poranení s označením útočníka osoby a spôsobu útoku spochybňuje akékoľvek iné úvahy o útočníkovi, keďže išlo o nočný čas a poškodenej v stave rozrušenia jednoznačne označila za útočníka svojho manžela, obžalovaného. Skutočnosť, že k poraneniu došlo v nočnej dobe, vyplýva z tvrdenia svedkyne N. R. a táto nie je spochybnená ani údajom uvedeným poškodenej pri lekárskom vyšetrení s posunom 3 hodín (o 20,00 hod.), pretože uvedený údaj mohol byť označený nesprávne v dôsledku aj jej psychického stavu po spôsobení poranení. Táto okolnosť rozhodným spôsobom nemôže spochybniť tvrdenie poškodenej, keďže údaj o vzniku poranení je overený výpoveďou svedkyne N. R..

Záveru znaleckého dokazovania z odboru psychológie, v ktorých sa konštatuje okrem iného pri hodnotení osobnosti poškodenej i paranoidná symptomatológia, nemajú vplyv na skutkové závery a neovplyvňujú hodnotenie osoby poškodenej do tej miery, aby bola absolútne nedôveryhodnou. Uvedené zistenie iba poukazuje, že osobnosť poškodenej vykazuje paranoidné príznaky, nejde však o duševnú poruchu alebo chorobu v zmysle psychózy (ako diagnostický záver). Okrem toho výpoveď poškodenej je objektivizovaná inými dôkazmi, preto nebolo potrebné, aby tento záver konajúci súd zvlášť posudzoval. Vo vzťahu k znaleckému vyšetreniu odvolací súd ešte poznamenáva, že vyjadrenia k skutkovým zisteniam probandov, ktorí sú znalecky posudzovaní, sa nemôže prihliadať ako na dôkaz, keďže títo nie sú poučení pred vyšetrením podľa ustanovení Tr. poriadku a ich vyjadrenie nie je dôkazom v zmysle § 119 Tr. poriadku. V tejto súvislosti si dovoľuje odvolací súd poznamenať, že je paradoxom, ak obžalovaný vychádza pri hodnotení dôkazov z vyjadrenia poškodenej zo znaleckého vyšetrenia a jej výpoveď zabezpečenú orgánmi činnými v trestnom konaní považuje za procesne nepoužiteľnú.

Napokon je potrebné k priebehu skutkového deja uviesť i to, že závery znaleckých posudkov nikdy nedokazovali, či sa skutok stal a či ho spáchala konkrétna osoba. Znalecké posudky sú iba jedným z dôkazov, na ktoré súd prihlíada pri rozhodovaní o vine, resp. nevine, keďže objasňujú odborné otázky, ktorých posúdenie má význam pri rozhodnutí vo veci samej. Tak je tomu aj v tomto prípade a možno konštatovať, že závery znalca z odboru psychológie nemôžu byť priamym dôkazom o tom, že obžalovaný spáchal trestný čin. Tieto závery iba objasňujú, že obžalovaný a poškodená sú osobami, ktorých kognitívne schopnosti sú zachované, teda vedia si správne zapamätať prežitú udalosť a tieto následne správne aj zreprodukovať, a obaja majú sklony javiť sa v lepšom svetle. To, že obžalovaný nemá agresivitu zakódovanú ako jednu zo základných osobnostných vlastností, nevylučuje spáchanie fyzického útoku na poškodenú. Tento záver znalca iba poukazuje že agresivita nie je u obžalovaného výraznou a zakódovanou črtou jeho osobnosti.

Následok je u trestného činu ublíženia na zdraví zákonným znakom objektívnej stránky a v posudzovanom prípade, keďže u poškodenej bolo zistené ťažké poranenie, je znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu podľa § 156 ods. 3 písm. c) Tr. zákona. Neobstojí námietka obžalovaného, že nebolo dokazovaním preukázané, aby zlomenina V. záprstnej kosti nebola ťažkou ujmom na zdraví. Z výsluchu znalca z odvetvia súdneho lekárstva vyplýva, že takáto zlomenina je ťažkou ujmom, ktorá si vyžaduje špecifickú liečbu po dobu 7 až 8 týždňov vrátane rehabilitácie, ktorú poškodená musela absolvovať po znehybnení ľavej ruky počas 39 dní, kedy mala aj bolesti s klesajúcou intenzitou, pričom po úraze bola obmedzovaná nemožnosťou úplnej manipulácie ľavou rukou z dôvodu nosenia sadry a ešte aj v čase vyšetrenia znalcom v mesiaci august 2017 poškodená mala zníženú silu stisku malíčka ľavej ruky. Podľa názoru odvolacieho súdu už len samotná dĺžka doby liečenia, počas ktorej bola poškodená obmedzovaná v obvyklom spôsobe života práve pre charakter zlomeniny záprstnej kosti, opodstatňuje záver, že poškodenej bola spôsobená ťažká ujma na zdraví. To ostatne vyplýva aj z dôvodov napadnutého rozsudku a vo výroku o vine skutkové zistenia údaj o dobe liečenia je určený dobou práceneschopnosti. Preto i ustálený následok konajúcim súdom má svoju oporu v zákonne vykonaných dôkazoch.

Vychádzajúc z dôkazov, ktoré konajúci súd vyhodnotil síce stručne ale logicky s poukázaním na konkrétne zistenia, ako aj na úvahy prezentované vyššie z dôvodu potreby reakcie na uplatňované odvolacie námietky odvolací súd uzavrel, že skutkové okolnosti ustálené konajúcim súdom zodpovedajú výsledku vyhodnotenia dokazovania v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Záver, že skutok sa stal a spáchal ho obžalovaný, je bez rozumných pochybností vyvoditeľný zo súhrnu dôkazov, z ktorých jednotlivé zistenia tvoria ucelený systém na seba naväzujúcich preukázaných okolností priebehu skutkového deja. Vzhľadom na znalecké posúdenie poranení, nie sú pochybnosti ani o spôsobených následkoch. Forma zavinenia je v priamom úmysle vo vzťahu k spôsobeniu pomliaždenia a krvnej podliatiny v okolí ľavej očnice, ktorá vyplýva zo spôsobu útoku päťou do oblasti tváre poškodenej, teda obžalovaný chcel a spôsobil poškodenej toto poranenie. Na nedbanlivostné zavinenie možno usudzovať zo spôsobu útoku na ľavú ruku poškodenej, pretože obžalovaný so zreteľom na jeho intelektovú výbavu vedel, že pokiaľ silným zovretím ruky vytočí ruku poškodenej, môže jej spôsobiť i ťažšie poranenie, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že poškodenej ťažkú ujmu nespôsobí.

Právne posúdenie skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a), ods. 3 písm. c) Tr. zákona zodpovedá zákonu, pretože obžalovaný sa konania dopustil voči osobe jemu blízkej, manželke, a spôsobil úmyselne ľahkú ujmu na zdraví s nedbanlivostným následkom vo forme ťažkej ujmy.

V závere k uplatňovaným námietkam ešte odvolací súd poznamenáva, že obdobnosť veci Krajského súdu v Prešove vedenej pod sp. zn. 5To/16/2014 s teraz prerokúvanou vecou možno vidieť iba v tom, že v oboch prípadoch sa prejednával prečin ublíženia na zdraví. K oslobodeniu páchatel'a spod obžaloby v citovanej veci totiž došlo z dôvodu existujúcich pochybností o dobe liečenia spôsobeného poranenia, ktorý následok nezodpovedal ujme na zdraví v zmysle § 123 ods. 2 Tr. zákona, čo bolo podkladom pre záver, že skutok nie je trestným činom. V prerokúvanom prípade však takáto situácia nenastala, keďže znalecky bola ustálená doba liečenia presahujúca dobu 7 týždňov. K dôvodom Stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR č. 30 zo dňa 07.12.2009 ohľadne právnej neúčinnosti výsluchu svedka pred vznesením obvinenia, ktorý je blízkou osobou obvineného, odvolací súd len v stručnosti uvádza,

že ani ESLP nevyklučuje možnosť použiť takýto dôkaz za splnenia ním stanovených kritérií, na čo bolo poukázané vyššie.

Následne odvolací súd preskúmal aj výrok o treste a náhrade škody, hoci vo vzťahu k nim nevzniesol obžalovaný žiadne konkrétne námietky, keďže táto povinnosť mu vyplýva z § 317 ods. 2 Tr. poriadku.

Obžalovanému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 3 rokov, pričom mu bola priznaná jedna poľahčujúca okolnosť spočívajúca vo vedení riadneho života do spáchania skutku podľa § 36 písm. j) Tr. zákona.

Odvolací súd konštatuje, že priznanie poľahčujúcej okolností, že obžalovaný viedol riadny život, môže zodpovedať zisteniu, že v registri trestov nemá žiadny záznam, hoci sa dopustil 10 priestupkov na úseku cestnej premávky. Konajúci súd ukladal trest podľa § 156 ods. 3 Tr. zákona, ktorý ustanovuje sankciu odňatia slobody vo výmere na 2 roky až 5 rokov. V dôsledku prevahy poľahčujúcich okolností bolo aplikované zmierňovacie ustanovenie § 38 ods. 3 Tr. zákona a horná hranica trestnej sadzby sa tak znížila na 4 roky (o jednu tretinu z rozdielu hornej hranice a dolnej hranice trestnej sadzby). Ak teda konajúci súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, uložil ho na dolnej hranici trestnej sadzby. Takto uložený trest považoval odvolací súd za zákonu zodpovedajúci, ktorý vzal na zreteľ všetky rozhodné skutočnosti prípadu a hodnotenie osoby obžalovaného, ako aj možnosti jeho nápravy.

Uložený trest odňatia slobody bol podmienene odložený, čo zodpovedá podmienkam stanoveným v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona za súčasného konštatovania, že výkon tohto trestu reálnym obmedzením osobnej slobody nie je nevyhnutný. Vzhľadom na výmeru trestu bola obžalovanému stanovená dlhšia skúšobná doba a to na 3 roky, ktorú považuje odvolací súd za primeranú s poukázaním aj na postoj obžalovaného k jeho protiprávnemu konaniu.

Výrok o náhrade škody má svoj základ tak v protiprávnom konaní obžalovaného, v preukázaných nákladoch počas liečenia poranení poškodenej a tiež v existencii príčinnej súvislosti medzi konaním obžalovaného a vznikom poranení u poškodenej, ktoré si vyžadovali odbornú lekársku intervenciu a ich liečbu. Sociálna poisťovňa vyplatila v dôsledku práceneschopnosti poškodenej uznanej na podklade spôsobených poranení obžalovaným nemocenské dávky v celkovej výške 525,- eur a poranenia poškodenej boli znalecky ohodnotené na 50 bodov, čo pri cene jedného bodu 17,66 eur v dobe spáchania skutku činí po zaokrúhlení sumu 883,- eur.

S poukázaním na vyššie uvedené zistenia a z nich plynúce skutkové a právne úvahy odvolací súd uzavrel, že odvolanie obžalovaného vo vzťahu k vine je neopodstatneným, a keďže nezistil dôvody na zmenu napadnutého rozsudku ani vo výroku o treste a o náhrade škody v prospech obžalovaného, toto jeho odvolanie ako nedôvodné postupom podľa § 319 Tr. poriadku zamietol. Jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.